

Årgång 23 | Nr 2 | 2010

PARNASSIA

Föreningen Smålands Flora

Föreningen Smålands Flora

Föreningen startade år 1982. Den har för närvarande 251 medlemmar.

Medlemsavgiften för 2011 är 100 kr och för familjemedlemskap är avgiften 25 kr. För detta får du *Parnassia* (2 häften om året, tillsammans minst 32 sidor) samt möjligheten att delta på årsmöte + exkursion.

Föreningens plusgiro: 66 29 27 -3

Styrelse 2010-2011

Ordförande: Margareta Edqvist, Syrengatan 19, 571 39 Nässjö
Tel 0380 - 106 29. E-post margareta.edqvist@telia.com

Vice ordförande: Tomas Burén, Adelgatan 11A, 393 50 Kalmar
Tel 0480 - 251 89. E-post tomas.buren@netatonce.net

Sekreterare: Åke Widgren, Ronnebygatan 10, 371 32 Karlskrona
Tel 0455 - 31 17 41. E-post cotula@gmail.com

Kassör: Helen Bjurulf, Madängsvägen 2B, 556 28 Jönköping
Tel 036 - 71 02 23. E-post helen.bjurulf@gmail.com

Måns Faxén, Skidsvängen 6B, 352 49 Växjö
Tel 0470 - 645 25 35. E-post manswinnem@yahoo.se

Jan-Erik Hederås, Tyringeatan 21, 252 76 Helsingborg
Tel 042 - 14 03 91. E-post je.hederas@telia.com

Stefan Kasselstrand, Fornstigen 4, 615 32 Valdemarsvik.
Tel 0123 - 102 03 E-post: stefan.kasselstrand@telia.com

Åke Rühling, Humlekärrshultsvägen 10, 572 41 Oskarshamn
Tel 0491 - 771 61. E-post ake.ruhling@telia.com

Nicklas Strömberg, Sågverksvägen 10, 570 84 Mörlunda.
Tel 070 - 205 49 78. E-post: nicklas.stromberg@anthus.nu

Jonas Wäglind, Tegnérgatan 4B, 392 34 Kalmar
Tel 0480 - 212 59. E-post info@ekologa.se

Slätterblomma
Parnassia palustris

Föreningsnyheter

Vid årsmötet fick föreningen några nya funktionärer, som här får presentera sig lite närmare.

Ny redaktion

I samband med att Thomas Karlsson lämnade styrelsen vid årsmötet slutade han även som redaktör för Parnassia. Eftersom vi inte hittat någon som ensam vill ta över hela ansvaret provar vi nu att dela upp arbetet mellan tre personer. Tomas Burén och Åke Widgren sköter kontakterna med författarna och ansvarar för korrekturläsning och bearbetning av texterna. De färdiga artiklarna skickas sedan till Nicklas Strömberg, som ansvarar för layouten.

Tomas och Åke har varit med ganska länge i styrelsen och brukar ofta skriva i Parnassia. Nicklas kom med i styrelsen 2008 och är ansvarig för föreningens hemsida.

Under Thomas Karlssons ledning har Parnassia fått en rejäl ansiktslyftning, med ny layout och färgbilder. Vi kommer att arbeta vidare enligt samma koncept, men slutresultatet beror till stor del på vilka artiklar vi får in. Alla bidrag är välkomna. Vi tar emot allt

från färdiga artiklar till utkast och idéer. Kanske har du gjort något spännande växtfynd eller hittat ett intressant besöksmål som du vill tipsa om? Berätta även gärna om det är något särskilt ämne som du skulle vilja läsa mer om, så ska vi göra vårt bästa för att hitta någon som kan skriva om det.

Ny kassör

Helen Bjurulf

Jag kom med i styrelsen 2008 och blev kassör nu, 2010, efter Hans Thulin. Bor söder om Jönköping i det lilla samhället Hovslätt, halvvägs till Taberg och jobbar som biolog på Jönköpings kommun. Jag naturnjuter gärna i skogarna här i det kuperade landskapet Södra Vätterbygden. Här finns skogsbäckar med dunmossa, ädellövbranter, hässlebroddlundar och böljande odlingslandskap med en del fina backsipplokaler.

Nya styrelseledamöter

Måns Faxén

Jag är en blivande distriktsläkare som började intressera mig för botanik år 2000 i samband med en kurs i floristik vid Uppsala Universitet. Har ett brett

Klockgentianan sågs på flera lokaler under årsmötet. - Foto *Margareta Edqvist*.

intresse för kärlväxter och har varit med på botanikdagarna flera gånger. Jag flyttade till Växjö år 2008 efter flera år i Uppsala, där jag satt i styrelsen för Upplands botaniska förening i några år.

Stefan Kasselstrand
Född 1955, bor i Valdemarsvik och jobbar där som adjunkt på högsta-diet. 1980 publicerade jag i SBT min D-uppsats i botanik "Floran i Hallingeborgs socken". Jag inventerade ca 15 rutor för Smålands Flora, de flesta vid kusten längst i norr i Tryserums och Östra Eds socknar. Dessutom några i Hallingeborgstrakten. De senaste åren har jag kartlagt östgötabjörnbärets utbredning i Östergötlands skärgård. Andra arter jag intresserat mig för är revsvalting, uknabjörnbär, lundviol och

lundvårlök i nordöstra Småland. Vid sidan av växterna ägnar jag en hel del tid åt fjärilar, i synnerhet nattfjärilar, och emellanåt blir det en del fågel-skådning. Andra intressen är tennis och bridge.

Årsmötet 2010 i Södra Ljunga

▪ **Tomas Burén**

Årets årsmöte hölls på vandrarhemmet i Södra Ljunga fredagen den 13 augusti. I styrelsen hade Thomas Karlsson och Hans Thulin avböjt omval och ersattes av Stefan Kasselstrand och Måns Faxén. Årsmötet antog förslaget till nya stadgar som skickades ut tillsammans med förra numret av Parnassia. Efter de formella punkterna på dagordningen diskuterades föreningens framtid och många idéer togs upp. Kanske kan vi ordna fler exkursioner eller starta något nytt inventerings- eller uppföljningsprojekt? Styrelsen kommer förstås att jobba vidare med frågan och tar gärna emot fler synpunkter på vad föreningen ska ägna sig åt. På lördagen var det dags för den sedvanliga årsmötesexkursionen, med Krister Wahlström, Agne Johansson och Ralf Svensson som guider. Vi värmdes upp med ett kort stopp i en välgång nära Viggåsa, där vi studerade svärdståg *Juncus ensifolius* på sin svenska primärlokal.

Örsjön

Nästa lokal var Örsjöns strand i Årshultsmyrens naturreservat. Här fick vi se stora mängder med klockgentiana *Gentiana pneumonanthe* – en

imponerande syn trots att blommorna var lite ihopsplagna i det mulna vädret. Några av de andra arter som vi såg på den näringsfattiga sjöstranden och i angränsande myrkanter var strandlumner *Lycopodiella inundata*, granspira *Pedicularis sylvatica*, notblomster *Lobelia dortmanna*, borsttåg *Juncus squarrosus*, samt förstås myrtilja *Narthecium ossifragum* och klockljung *Erica tetralix*. Ute i sjön fanns en vit näckros som Bertil Möllerström bestämde till sydnäckros *Nymphaea alba* ssp. *alba*. Tomas Fasth hittade hårnervmossa *Campylopus introflexus*, en art som från början hör hemma på södra halvklotet men som på senare tid blivit ganska vanlig i sydvästra Sverige.

Stora Osbjär

Vi åkte vidare och stannade till som hastigast vid ett litet bestånd med hårginst *Genista pilosa* intill en skogsväg vid Lilla Osbjär. Efter ytterligare en liten sträcka kom vi till Stora Osbjär, där ett par fina bestånd med cypresslumner *Diphasiastrum tristachyum* väntade uppe på en höjd med vidsträckt utsikt. På väg ner från höjden började några av oss att prata om vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum* och upptäckte

då att vi just höll på att trampa på den.

Transjön

Lunchen intogs vid Transjön vid Bökö. Här fick vi återse klockgentiana och granspira, tillsammans med strandranunkel *Ranunculus reptans* och tätört *Pinguicula vulgaris*. Efter en del letande lyckades Åke Widgren hitta några strån av sjötätel *Deschampsia setacea* och vi konstaterade att det måste vara svårt för icke-botanister att förstå varför ett helt gäng skulle envisas med att försöka fotografera denna oansenliga växt som oupphörligen vajade hit och dit i vinden.

På vår väg längs stranden kunde Jan-Erik Hederås förevisa sin gamla lokal med hybriderna mellan röd och svart aronia *Aronia arbutifolia* × *melanocarpa*, som han hittade 1990. Den betraktas i Smålands flora som odlad, men som jag uppfattade förhållandena borde den åtminstone kunna räknas som kvarstående. Många andra, ursprungligen odlade, arter har definitivt behandlats mer generöst. Klotgräs *Pilularia globulifera* var en annan trevlig art som vi lyckades hitta på väg tillbaka till bilarna. Även rostnate *Potamogeton alpinus* fiskades upp. Näckrosexperten Bertil Möllerström var förstås tvungen att ge sig ut på djupt vatten för att undersöka vilken underart som de vita näckrosorna tillhörde. Resultatet blev nordnäckros *Nymphaea alba* ssp. *candida*.

Efter detta hade tiden hunnit så långt att det bara återstod att åka tillbaka

Göran Wendt, Calle Ljungberg och Åke Widgren försöker fotografera sjötätel, medan Helen Bjurulf går vidare mot nya fynd.
Foto Tomas Burén.

till vandrarhemmet, där guiderna tackades för en utmärkt exkursion. Sydvästra Småland är förvisso relativt artfattigt jämfört med många andra områden i landskapet, men många av arterna vi såg saknas i stora delar av Småland. När man, som jag, kommer från det extremt sjö- och myrfattiga området vid kusten i sydost känns den sydvästsmåländska naturen närmast exotisk.

Tomas Burén; Adelgatan 11A;
393 50 Kalmar.
E-post: tomas.buren@netatonce.net

SBF:s botanikdagar i Småland 2010

▪ Jan-Erik Hederås

Onsdagen den 30 juni till söndagen den 4 juli ägde Svenska Botaniska Föreningens traditionella botanikdagar rum, denna gång i samarrangemang med Föreningen Smålands Flora. Samlingsplatsen var Ädelfors folkhögskola i Holsbybrunn öster om Vetlanda. Efter gemensam middag på onsdagskvällen hälsades de närmare 100 deltagarna välkomna av Margareta Edqvist, som ju är ordförande i både Föreningen Smålands Flora och Svenska Botaniska Föreningen. Efter praktisk information visade Tomas Burén bilder och berättade om floran i Småland.

Under torsdagen, fredagen och lördagen delades deltagarna in i två grupper som i var sin buss genomförde tre heldagsexkursioner. Jag har valt att inte räkna upp så många växtfynd, utan en utförligare exkursionsrapport finns att läsa i Svensk Botanisk Tidskrift (Svensson 2010). I de fall lokalen är beskriven i boken Smålands flora hänvisas till denna (Edqvist & Karlsson 2007). För att underlätta för läsaren att hitta platserna ges för varje besökt lokal koordinater i såväl RUBIN som Rikets Nät, oftast med 100 men ibland med 10 meters noggrannhet.

Vetlandaturen

Denna tur var nästan identisk med Föreningen Smålands Floras egen årsmötesexkursion i fjol (Burén & Karlsson 2009). Margareta Edqvist, Lennart Persson, Tomas Fasth, Per Darell och Tommy Merkert var våra guider den här dagen. Vi studerade en hel del mossor, eftersom Tomas och Per tillhör Smålands ledande mossexperter. Första uppehåll var Djupaskuran i Ökna socken (6F3c 3046, 63680/14746), en 200 m lång och 5–8 m bred bortvittrad diabasgång med upp till 27 meter höga, lodräta bergväggar, på vilka växer några intressanta ormbunkar, bl.a. grönbräken *Asplenium viride* på en av sina två småländska lokaler, och dessutom en rad ovanliga mossor. Djupaskuran är en tvärspricka till en två kilometer lång sprickdal, en av norra Smålands berömda skuror, och i denna såg vi en lång rad fuktälskande och skuggfördragande växter och mossor (Edqvist & Karlsson 2007: 287). Därefter gjordes ett kort stopp i Emhult, också i Ökna, där Smålands äldsta kända bestånd av stor bockrot *Pimpinella major* (6F3f 0811, 636588/147615) förevisades. På en gammal hamlad ask växte al-

Per Darell demonstrerar mossor i Djupaskuran. - Foto Thomas Gunnarsson.

lémossa *Leucodon sciuroides*, på grund av sina uppåtböjda skott även kallad ekorrsvansmossa. Så tog bussen gruppen tillbaka till Ädelfors folkhögskola för lunch.

Eftermiddagen ägnades ett par lokaler i Alseda socken, först Vagnhester (6F3d 3131, 63681/14681) med ett välhävdat betat översilningskärr där gräsull *Eriophorum latifolium* lyste vitt på långt håll. Vi fann flera andra spännande arter, t.ex. svartvide *Salix myrsinifolia* och vitpyrola *Pyrola rotundifolia* men också några mossor såsom guldspärrmossa *Campylium stellatum*, blek skedmossa *Straminergon stramineum* och flera arter vitmossa *Sphagnum*. I vägkanten växte bl.a. backklöver *Trifolium montanum* och backskafting *Brachypodium pinnatum*. Den andra eftermiddagslokalen blev Repperda äng (6F2e 3117,

63631/14717), en av Smålands största naturbetesmarker med ovanliga växter såsom backsmörblomma *Ranunculus polyanthemos* och trollsmultron *Dryocallis rupestris* (Edqvist & Karlsson 2007: 285).

Hultsfredsturen

På denna tur fungerade Nicklas Strömberg, Tommy Nilsson och Calle Ljungberg som guider. Ett genomgående tema för denna dag var fibblor av släktet *Hieracium*, då Tommy är landskapets idag kanske främste fibblespecialist. Det första stoppet var i Järnforsen i Järeda socken, där det på några ställen i vägkanten växer en unik hagfibbla, som följdriktigt heter järedefibbla *Hieracium jaeredense* (6F2h 4930, 636498/148805). Därifrån tog bussen oss söderut till Virserums socken, först ett gammalt grustag nordväst om Slagdala (6F1g

Lundens NR - Foto Thomas Gunnarsson.

3440, 63584/14840), där det växte rikligt med fältvedel *Oxytropis campestris*, vanlig på Öland men här på en av sina få lokaler på det svenska fastlandet (Edqvist & Karlsson 2007: 194). Det andra Virserumsstoppet var i Ålefors (6F1h 1527, 63565/14877), där vi i en grusvägkant studerade luktsmåborre *Agrimonia procera* och på banvallen till den numera nedlagda smalspåriga järnvägen Växjö–Åseda–Hultsfred sågs bl.a. backglim *Silene nutans*.

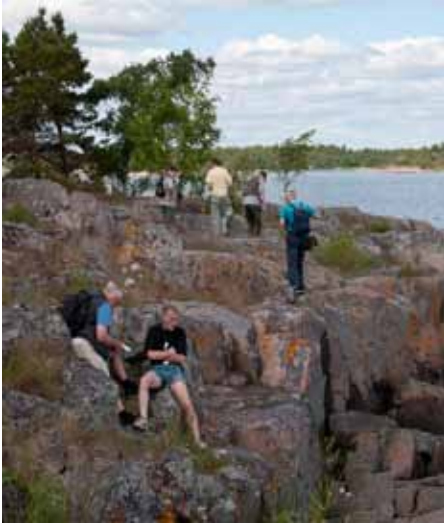
Lunch togs i gröngräset på Målilla gamla motorstadion (6F2j 2035, 63620/14985) efter att vi först studerat den intressanta grusmarksfloran, där backfingerört *Potentilla sterneri* växte särskild uppmärksamhet.

Under eftermiddagen fortsatte färden till Hultsfred, där vi intill Lönnebergaleden söder om Silverdalen vandrade ut på ett hygge med mellanlumner

Diphasiastrum xzeilleri (6F5j 3526, 637857/149764) och – lite längre åt söder – efter en vandring genom ett skvattramkärr nådde den igenväxta Aborregöl där det växte flugtrumpet *Sarracenia purpurea* (6F5j 2924, 637797/149741), från början inplanterad. Gott om olika fibblor var det vid elljusspåret väster om Stålhagen i Hultsfred (6G4a 2716, 63727/15016): zebrafibbla *Hieracium caesiomurorum* som räknas till gruppen hagfibblor, vargfibbla *H. canipes*, som är en skogsfibbla samt styvfibblorna *H. acrifolium* och *H. macrotonum*.

Dagens sista stopp var vid naturreservatet Lunden i Årena i Målilla socken (6F2i 4633, 63646/14933), nu en naturbetesmark på och kring en grusås, men där det dröjer sig kvar flera arter som visar att området tidigare utnyttjats för slätter. Utöver arter som tas

upp i boken (Edqvist & Karlsson 2007: 197) vill jag nämna sylfibbla *Hieracium subulatidens* (en skogsfibbla) och gräset flentimotej *Phleum phleoides*.

Kråkelunds klippor - Foto Thomas Gunnarsson.

Oskarshamnsturen

Under den längsta turen blev vi guidade av Tomas Burén, Åke Widgren och Åke Rühling. Tomas är en av Smålands bäste kännare av björnbär, som därför fick bli dagens tema. Det första stoppet var i det välbevarade odlingslandskapet i Bjälebo i Bråbygden i Kristdala socken (6G1e 1418, 63564/15218), där deltagarna särskilt intresserade sig för sträv nejlikrot *Geum hispidum*, som ju i Sverige nästan bara finns i östra Småland (Edqvist & Karlsson 2007: 248–249).

Turen gick sedan vidare ut till Kråkelund i Misterhults skärgård, där sällskapet delades i två grupper. Den ena

gruppen släpptes av vid Sovik (6H3a 4248, 63692/15548) för att titta på havsstrandsväxter, t.ex. havssärling *Triglochin maritima*, kärssärling *T. palustris* och liten ärtstarr *Carex viridula* var. *pulchella*. Under vandringen längs vägen till hamnen såg vi flera björnbärsarter såsom gyllenbjörnbär *Rubus aureolus* och hallonbjörnbär *R. pruinosis*, som båda tillhör gruppen krypbjörnbär. Men det fanns annat i vägkanten också: tulkört *Vincetoxicum birundinaria*, flikros *Rosa tomentella*, toppfrossört *Scutellaria bastifolia* samt de förvildade fetbladsväxterna gyllenfetblad *Pbedimus aizoon* och persiskt fetblad *P. stoloniferus*. Den andra gruppen gick en runda längs havsstranden med bl.a. segstarr *Carex extensa* och vandrade sedan ut på halvön Norra Munkbötet (6H3b 4702, 63697/15552), där vi på hällmark längst ut i havsbandet fann klibbglim *Silene viscosa*. Efter lunchen, som intogs vid hamnen, bytte grupperna plats. Sedan fortsatte bussen till Simpevarp, också i Misterhult, där det fanns några nyinvandrade växter på grus och grusvallar nära kärnkraftverket. En av dem, lång bockrot *Pimpinella peregrina* (6H3a 1016, 636608/155169), hade hittats så sent som ett par veckor tidigare och var ny för landskapet Småland. På sandiga ruderatmarker i stadsdelen Ärnemar i Oskarshamn (5G9i 3009, 63480/15409) såg vi några äkta björnbär, bl.a. grönbladsbjörnbär *Rubus muenterii*, spirbjörnbär *R. grabowskii* och surbjörnbär *R. sulcatus*. Turens sista stopp blev vid stationen i Högsby (5G7c 2734, 633771/151347),

Klibbglim - Foto Margareta Edqvist.

där deltagarna fick se den sällsynta misteln *Viscum album*, som dock är vanlig i Högsby samhälle.

Kvällsturer

På torsdagskvällen for de flesta deltagarna till Inger Lundströms och Tommy Merkerts privata tomt, Norhagen i Lemnhult. Här har Inger skapat en spännande örtagård med gammaldags prydnadsväxter, doftväxter,

färgväxter och medicinalväxter och Tommy en artrik slätteräng inramad av ett litet berg och en liten lund. Det märktes att allt är gjort med stor kärlek till växterna.

Fredagskvällen ägnades åt gruv- och mineralmuseet i Ädelfors, där vi först fick en introduktion till dess historia. Ädelfors guldgruvor var i drift i omgångar från 1740-talet till 1898, och stenmagasinet där museet är inrymt byggdes 1868–69. Efter föreläsningen fick vi se den fina mineralsamlingen liksom utställningen med gamla verktyg, mätinstrument och gruvkartor samt hur olika samhällsklasser levde vid bruket. Några deltagare kunde inte låta bli att leta efter växter, och vid ett litet biflöde till Emån norr om museet fann de skunkkalla *Lysichiton americanus* (6F3e 0408, 636548/147081).

Efter middagen på lördagskvällen framförde Svenska Botaniska Föreningens vice ordförande Göran Mattiasson deltagarnas tack för ett intressant och välplanerat arrangemang samt avtackade guiderna.

Litteratur

- Burén, T. & Karlsson, T. 2009: Årsmötet i Holsbybrunn 2009. *Parnassia* 22(2): 38–40.
- Edqvist, M. & Karlsson, T. (red.) 2007: *Smålands flora*. SBF-förlaget, Uppsala.
- Svensson, B. 2010: Botanikdagarna i Småland. *Svensk Bot. Tidskr.* 104(5): 357–361.

Jan-Erik Hederås; Tyringegatan 21;
252 76 Helsingborg. Tel. 042-14 03 91
E-post: je.hederas@telia.com

Lång bockrot *Pimpinella peregrina*

• Åke Rühling

Inför Svenska botaniska föreningens exkursion till Småland i början av juli 2010 gjorde vi den 19 juni en avslutande kontroll av de tilltänkta besöksmålen i oskarshamnstrakten. Ett av dessa var Simpevarps kärnkraftverk, där utfyllnadsmarker i områdets norra delar sedan länge varit kända för sin rikhaltiga ruderatflora. Vid detta besök påträffade vi, Tomas Burén, Åke Widgren och jag, en flockblommig växt som ingen av oss hade sett tidigare. En förmodan att det kunde vara lång bockrot *Pimpinella peregrina* kunde snart bekräftas.

Kännetecken

Lång bockrot är en upp till meterhög, tvåårig, flockblommig växt. Till skillnad från våra andra arter i släktet är den mycket rikt grenad redan från basen. Stjälken är åtminstone i den nedre delen kort och tätt finluden. De basala bladen har breda, rundade småblad. En karakteristisk detalj är de borsthåriga frukterna och de på utsidan och i kanten håriga kronbladen.

Utbredning

I Europa är arten huvudsakligen utbredd i medelhavsområdet men upp-

träder också som en sentida inkomling i centraleuropa.

Tidigare fynd

Arten är inte tidigare känd från Småland men har sannolikt funnits i Simpevarp under rätt lång tid. I Sverige påträffades lång bockrot första gången 1994 vid Märsta (Svenson & Anderberg 1994) och har senare rapporterats från trakterna kring Landskrona, Sölvesborg och Örebro. I Norden är arten för övrigt bara känd genom ett par fynd i Danmark, varav det äldsta är från 1939 (Fröberg 2010).

Fyndplatsen i Simpevarp

I Simpevarp finns ett antal bågformade vallar, vilka omsluter upplagsplatser norr om reaktor II. På den andra vallen, räknat från väster, växer den långa bockrotten allra rikligast, uppskattningsvis i flera tusen exemplar. Vegetationen på de sydvända vallarna vissnar ofta ned under sommarens torrperioder, vilket bidrar till att växttäcket håller sig glest, varigenom sannolikt ett- och tvååriga växter gynnas.

Vallarna besåddes under 1980-talet och sannolikt inkom bockrotten redan

Lång bockrot vid Simpevarp. - Foto Åke Rühling.

då jämte en rad andra för trakten främmande arter. Läkekungsljus *Verbascum phlomoides*, klipplin *Linum austriacum* och vingpimpinell *Sanguisorba minor* ssp. *polygama* är några sådana arter som noterades i början av 1990-talet.

På vallarna vid Simpevarp finns ännu efter ca 20 år dessa tre arter kvar. Dessutom växer där rosenkronill *Securigera varia* och styv fingerört *Potentilla recta*, vilka i likhet med den långa bockroten uppmärksammades först i år. Den mångformiga styva fingerörten representeras här av ssp. *pilosa*, en underart som bland annat avviker med mörkt gula blommor.

Svenson & Anderberg (1994) redovisar innehållet i den fröblandning med vilken den långa bockroten sannolikt inkom vid Märsta. I den förteckningen återfinns bland annat rosenkronill och pimpinell samt esparsett *Onobrychis viciifolia*, vilken senast sågs 1995 i närheten av Simpevarp. Av totalt 51

uppräknade arter förekommer 36 även på vallarna vid Simpevarp. Mycket talar således för att lång bockrot kommit till Simpevarp med en gräsfröblandning liknande den som använts vid Märsta.

Litteratur

- Fröberg, L. 2010: Apiaceae. – I: Jonsell, B. & Karlsson, T. (red.), *Flora Nordica* 6. Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm.
- Svenson, A. & Anderberg, A. A. 1994: Lång bockrot, *Pimpinella peregrina*, ny för Sverige – etablerad från insädd fröblandning. *Svensk Bot. Tidskr.* 88: 357–360.

Åke Rühling; Humlekärshultsvägen 10,
572 41 Oskarshamn.
E-post: ake.ruhling@telia.com

Bokarv i Östra Vätterbranterna

• Magnus Thorell

I Vättersänkans östliga förkastningsbrant har bokarv en nordlig utpost i vårt land. Från Huskvarna till Gränna finns i branterna mot Vättern gott om miljöer som passar växter som vi räknar som sydliga. Orsaken till detta fenomen är förstås själva sjön Vättern med sin stora vattenmassa, som jämnar ut temperaturen och framför allt skapar milda höstar åt de närmsta omgivningarna. Denna effekt märks förstås även på sjöns västra sida, men är inte så påtaglig. Det beror sannolikt på att längs den östra sidan löper en brant bergsslutning som är västvänd och reser sig 100-150 m över Vätterns yta. Fruktodlare i såväl Skärstad som i Gränna har sedan länge utnyttjat det goda lokalklimatet.

Att bokarv förekommer i denna trakt uppmärksammades först av Karl Johansson som gjorde ett fynd i Huskvarnabergen på 1870-talet. Växten finns senare belagd av flera samlare från några lokaler i Huskvarna. Vid Botaniska sällskapet inventering av floran i Södra Vätterbygden på 1960-, 1970- och 1980-talen återfanns bokarv på flera platser i Huskvarnabergen och nyfynd gjordes även på ett par ställen i

Bokarv - Foto Roland Carlsson.

Skärstad längre norrut.

År 2005 gjorde undertecknad och Lennart Persson en inventering av de lokaler för bokarv som jag kände till. Dessa var från söder till norr: 1) Huskvarnabergen, gångstig nära Utsikten. 2) Bäckravintill Brunstorps koloniområde, strax nedanför bergbranten. 3) Brunstorpsberget i Huskvarnabergens norra del. 4) Rudu i Skärstad socken. 5) Fingalstorp, nära Vättern i Skärstad socken. Lokalerna vid Brunstorp hade jag ursprungligen blivit visad av Roland Carlsson och lokalen vid Rudu av

Bertil Fingalsson. De övriga två hade jag upptäckt vid egna strövtåg.

Lokalerna 1, 3 och 5 ligger i anslutning till gångstigar i lövskogssluttningar. Lokalen vid Brunstorpsberget påverkas både av en stig och instabilt jordtäckte vid en klippställ. Lokal 2 är en bäckravin med instabilt jordtäckte och vid Rudu ligger växtplatsen nedanför en lövskogssluttning i kanten av en äppleodling. Gemensamt för alla växtplatserna är att de ligger i artrik lundmiljö och att en störning skett i marken.

Vår besvikelse blev stor när vi 2005 inte kunde återfinna bokarv vid någon av ovanstående lokaler. Växtplatsen på Brunstorpsberget besökte jag även 2006 utan att finna någon bokarv.

Glädjande nog kunde jag tillsammans med Roland Carlsson i år, 2010, under en floraväktartur, återfinna bokarv på lokalen vid Brunstorpsberget. Vid Rudu och Fingalstorp sågs dock växten inte till. Senare visade det sig att Marianne Rydén och Göran Bladh varit ute i samma ärende. De hade även besökt Utsikten i Huskvarna och kunnat konstatera, att också där blommade bokarven. Vid letandet i Fingalstorp hade de träffat på ett nytt bestånd med bokarv intill en mindre körväg som leder ut till gårdens fält alldeles intill Vättern. Vägen har förbättrats på senare år och vägmateriel har schaktats ut från den nära liggande lövskogsbranten. Just här har bokarven kunnat etablera sig och bildat ett rikt bestånd.

Bokarven blommar under ett par veckor i maj och början av juni. Efter blomningen är den mycket svår att få syn på och det gör att den lätt kan undgå upptäckt. Den blommar alltså inte när som helst som sin nära släkting våtarv. Den växer i rika lundar i de östra vätterbranterna och förefaller här vara gynnad av mark med en lätt störning, t.ex. en stig. Bokarven visar sig tydligen inte varje år, utan kan vara försvunnen från en lokal och sedan komma tillbaka.

Magnus Thorell; Högalundsgatan 20,
564 32 Bankeryd.
E-post: magnus.thorell@telia.com

Bokarv - Foto Roland Carlsson.

Bokarv återfunnen i Tjust efter 75 år

▪ Stefan Kasselstrand

I Smålands Flora finns en uppgift som väckt mitt intresse. Uppgiften gäller ett fynd av bokarv *Stellaria neglecta* på Vistingsö i Gamlebyviken mellan Västervik och Gamleby. Här insamlades bokarv 1935 av E. Almquist. Biotopen anges som ”bergrot i löväng”. Någon uppgift om eftersök av arten efter upptäckten finns inte. Jag letar på internet upp en flygbild över ön och ser att den täcks av lövskog, vilket gör att jag bestämmer mig för ett besök.

22 maj 2010 paddlar jag ut till ön, vilken ligger mycket nära fastlandet. Jag möts av en vacker lövskog där ek och lind dominerar. Ön är mer kuiperad än vad jag förväntat mig. Ganska snart upptäcker jag några plantor av bokarv ganska nära en bergbrant på södra delen av ön, och snart har jag räknat ihop till tio exemplar. Jag hittar snart ett bestånd till på ca 50 exemplar.

Bokarven växer vid bergknallar där konkurrensen är mindre. Andra arter i dess närhet är myska *Galium odoratum*, tandrot *Cardamine bulbifera*, glansnäva *Geranium lucidum*, svalört *Ranunculus ficaria*, vitsippa *Anemone nemorosa* och hässlebrodd *Milium effusum*.

Vistingsö är förstås skyddsvärd. Det vore olyckligt om skogen avverkades eller om ön exploaterades på annat sätt. Skogen i sig har tillräckliga naturvärden för att skyddas. Att det dessutom nu har påträffats bokarv gör inte skyddsvärdet mindre. Bokarv har här en isolerad lokal. Till lokalerna på mellersta Öland är det fågelvägen mer än 10 mil och till lokalerna i trakten av Huskvarna är det ca 15 mil.

Stefan Kasselstrand; Fornstigen 4, 615
32 Valdemarsvik.
E-post: stefan.kasselstrand@telia.com

Ängssvampsexkursion till Libbhults ängar

• Barbro Otterstedt

Lördagen den 25 september anordnade Föreningen Smålands Flora en ängssvampsexkursion i naturreservatet Libbhults ängar, nära Klavreström i Uppvidinge kommun. Vi var cirka 10 deltagare och exkursionen leddes av Tobias Ivarsson som är specialist på ängssvampar. Det var en härlig, solig dag när vi gick ut i de betade ängarna. Redan efter några meter hittade vi de första arterna, luktvaxskivling *Hygrocybe quieta* (gul med orangefärgad undersida), honungsvaxskivling *H. reidii* (orangefärgad med ljusare hattöversida) och mjölrödskivling *Entoloma prunuloides* (en grå mjöldoftande svamp med krokig fot). Vandringen genom naturreservatet resulterade i ytterligare många vaxskivlingar; blodvaxskivling *H. coccinea* (mörkröd i färgen), kantarellvaxskivling *H. cantharellus* (med vita fjäll och nedlöpande skivor), toppvaxskivling *H. conica* (en rödgul art som svartnar då den åldras), ängsvaxskivling *H. pratensis*, alabastervaxskivling *H. virgineus* (vit och kokosdoftande), sprödvaxskivling *H. ceracea* (liten och gul), praktvaxskivling *H. splendidissima* (röd och honungsdoftande), gul vaxskivling *H. chlorophana*, papegojvaxskivling *H. psittacina* (slemmig med färgskiftningar

från gult till grönt), musseronvaxskivling *H. fornicata* (med urnupna skivor och ljusa fjäll på foten), småvaxskivling *H. insipida* (röd högst upp på foten), broskvaxskivling *H. laeta* (slemmig på skiveggen), och mjörkfjällig vaxskivling *H. turunda*.

Vi hittade inte bara vaxskivlingar. Andra ängssvampar var blårödling *E. bloxamii*, opalfingersvamp *Clavaria falcata* och ängsfingersvamp *Clavulinopsis corniculata*. När vi sedan drog oss upp mot en ekbacke hade vi turen att hitta en violett fingersvamp *Clavaria zollingeri*. Den lyste med sin violetta färg och det var ett riktigt fint fynd. Slutligen hittade vi gråvaxskivling *H. unguinosa* (slemmig på hatt och fot), lutvaxskivling *H. nitrata* (med doft av klor), sepiavaxskivling *H. ovina* (brun med svag lukt och kraftig fot), lila vaxskivling *H. flavipes* (en grålila art som gulnar vid torka) samt mörk blodvaxskivling *H. phaeococcinea* (med laxfärgade skivor).

Sammanlagt hittade vi minst 27 arter av ängssvampar varav 19 vaxskivlingar. Ett område med så många arter av ängssvampar betraktas även internationellt som en mycket fin mark. En av

Mörk blodvaxskivling - Foto *Margareta Edqvist*.

arterna, sepiavaxskivling, är klassad som sårbar (VU) och fyra av dem, praktvaxskivling, mjölrödskivling, blårödling och violett fingersvamp, som ”nära hotade” (NT) i rödlistan 2010. Tre arter, luktvaxskivling, mörk blodvaxskivling och mörkfjällig vaxskivling, har tidigare varit rödlistade.

Tobias var en mycket trevlig och kun-
nig guide. Han förklarade svamparnas
egenskaper på ett mycket pedagogiskt
sätt så att vi alla fascinerades av ängs-
svamparnas värld. Tack för en fin
exkursion!

Barbro Otterstedt; Högabergsgatan 12,
331 41 Värnamo.
E-post: barbro_mats@hotmail.com

Tre källor i norra Småland

• Maria Carlsson

Kan man hitta kyrkklockor i Flykällan belägen en kilometer sydväst om Vireda kyrka i Aneby kommun? Det är inte fråga om någon rar blomma utan riktiga kyrkklockor. Enligt mjölnaren Axel Gustavsson i Haurida sänktes Vireda kyrkklockor i källan för att de inte skulle behöva utlämnas. Om man körde en stång med metallspets ner i källan kunde man höra malmklang. Tyvärr hade vi ingen metallstång med oss, Håkan Kinnerberg och jag, när vi sonderade terrängen inför Källakademins exkursion våren 2011. Vi hade däremot rustat oss med uppgifter från Källarkivet hos Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och Riksantikvarieämbetets fornminnesregistrerade källor.

Flykällan

Första stoppet blev Flykällan i Vireda. Längst ner i en sluttning tryckte källvattnet ut i en liten damm. Utflödena syntes tydligt eftersom sanden hela tiden rörde sig. Mitt i källan växte ett klargrönt exemplar av källört *Montia fontana*. Det var snö i luften, men temperaturen i källan stannade på 6 grader. Enligt markägaren är källans vatten kallt hela året, till och med så kallt att

korna vägrar dricka där.

Djupkällorna

Vi åkte vidare till Djupkällorna som rinner upp i skogen vid Gränseryd öster om Vireda. De består av flera stora sammanhängande vattenspeglar med en rikt flödande utloppsbeck. Vattnet är över en meter djupt och under ytan breder ett spännande undervattenslandskap ut sig. Det växer tjockt med stor näckmossa *Fontinalis antipyretica* och mattslinke/glansslinke *Nitella opaca/flexilis* på botten. Den sistnämnda är en kransalg som inte säkert går att bestämma till art i steril form, eftersom mattslinke och glansslinke då inte går att skilja åt. Ett bestånd av bäckbrämsa *Cardamine amara* gör att källan bitvis ser ut som en nyligen översvämmad blåbärsskog. Några stora granar har fallit tvärs över källan och bidrar till den trolska stämningen. Området omfattas av biotopskydd och är väl värt ett besök.

Falla källa

Det tredje exkursionsmålet var källan i Falla, en knapp mil söder om Tranås. ”Å så kallade Helgeklint, en 24 fot ofwan jord uppskjutande bergkulle fin-

Flykällan i Vireda, med artikelförfattarinnan. - Foto Håkan Kinnerberg.

nes en tresidig jättegryta, som ständigt håller vatten. Som vanligt, har denna från långliga tider tillbaka varit en offerkälla och besökes än i dag, särdeles midsommardagen, af ortens ungdom.” (Allvin 1857). Efter att ha sett källan är det bara att konstatera att det inte är troligt att den försörjs med grundvatten. Falla källa är likväl ett spännande utflyktsmål som bjuder på lite bergsklättring. I närheten ligger Falla Spelt & Bagarbod som säljer ekologiskt bröd och mjöl.

Vad är en källa?

En källa är ett samlat utflöde av grundvatten ur berg eller jord. Källvattnet bildar ibland en vattensamling och/eller en källbäck. Källkällans temperatur är densamma som årsmedeltemperaturen i området, oftast mellan 6-8 grader

i södra Sverige. Källor bildas där grundvatten kommer upp till markytan. Det kan vara en spricka i berget, en källåder i moränjord eller i olika typer av istidslämningar av sand och grus, till exempel isälvsdeltan och åsar. Om grundvattnet har högt tryck kan källorna se ut att koka på botten eller rent av bilda naturliga fontäner. Den typen av källor kallas artesiska källor.

De största källflödena i Sverige återfinns i karstområden där kalkrik berggrund vittrat sönder och bildat sprickor och hålrum. Exempel på sådana källor är Barnakällan vid Ivösjön i Skåne, källan vid Lummelundagrottan och Resmo källa på Öland. Den senare är numera utbyggd till vattentäkt för Mörbylånga kommun.

Kärlväxter och mossor i källmiljöer
Det finns inga växtarter som är exklusivt knutna till källor i Sverige, men det finns växter som trivs extra bra i källor, källbäckar, källmyrar och i områden med utströmmande grundvatten. Källvattnet har ofta högre halter av joner och ett högre pH, som gör vegetationen runt källan rikare än i omgivningen.

Exempel på kärlväxter och mossor som är typiska i källmiljöer, och som förekommer i Småland, är:

Bäckbräsma *Cardamine amara*

Gullpudra *Chrysplenium alterniflorum*

Källört *Montia fontana*

Källarv *Stellaria alsine*

Kamtuffmossa *Palustriella commutata*

Klotuffmossa *Palustriella falcata*

Nordlig tuffmossa *Palustriella decipiens*

Källmossa *Philonotis fontana*

Skruvkällmossa *Philonotis seriata*

Bandpraktmossa *Plagiomnium elatum*

Det kan vara svårt att skilja källmossa och skruvkällmossa åt. Den senare är dock mer ovanlig i Småland. Alla tre arterna av tuffmossor är ovanliga i Småland, men gruppen är sammantaget en bra indikatorer på kalkrika källor. Deras olika habitatkrav finns beskrivna i en artikel i Lindbergia (Hedenäs och Kooijman 2004).

ArtDatabanken har tillsammans med WWF tagit fram information om rödlistade arter, till exempel mossor och kärlväxter, som trivs i källmiljöer (Bjelke m fl 2010).

Leta källor

Blir du sugen på att ge dig ut och leta växter i källmiljöer? Det finns många källor (ursäktas ordvitsen) för den som vill titta på kallkällor i naturen. SGUs Källarkiv innehåller kallkällor som är vattenförande året runt. I Riksantikvarieämbetets databas Fornsök kan man söka på Brunn/Kallkälla (118 objekt i Småland) eller Källa med tradition (349 objekt i Småland). De senare är ofta inte kallkällor utan små permanenta ytvattensamlingar där man offrat mynt med mera.

<http://www.raa.se/cms/fornsok/start.html>

Känner du till en kallkälla som inte finns med i SGUs register går det bra att rapportera in källan; blankett finns på SGUs hemsida. <http://maps.sgu.se/sguinternetmaps/kark/viewer.htm>

Läs mer om källor i boken Källor i Sverige. Den gavs ut 2006 av Källakademien på Svensk Byggtjänst Förlag. Just nu pågår en revidering inför den andra tryckningen av boken.

Källakademien har en hemsida med mycket matnyttigt för dig som vill veta mer. <http://www.kallakademien.se/>

Djupkällorna i Gränseryd. - Foto Håkan Kinnerberg.

Litteratur

- Allvin, J. 1857: *Beskrifning öfver Mo samt N:a och S:a Wedbo härader i Jönköpings län*: 117. Jönköping.
- Bjelke, U. Hallingbäck, T. och Henrikson, L. 2010: *Rödlistade arter i källor*. Rapport 8. Artdatabanken och WWF.
- Hedenäs, L. och Kooijman, A. 2004: Habitat differentiation within Palustriella. *Lindbergia* 29: 40–50.
- Svensson, H. (red) 2006. *Källor i Sverige*. Källakademin. Svensk Byggtjänst Förlag, Stockholm.

Maria Carlsson; Sötvattensbiolog
Fasanvägen 2, 561 44 Huskvarna.
E-post: ia.carlsson@gmail.com

Småländska nyheter i rödlistan 2010

▪ Tomas Burén & Åke Widgren

Tidigare i år reviderades den nationella rödlistan, något som hittills har skett vart femte år. Ett stort antal nya taxa infördes i listan samtidigt som en del tidigare rödlistade växter klassades som livskraftiga (LC). Nedan redovisas de förändringar som är av småländskt intresse.

Nya smålandsväxter i rödlistan 2010

Arter

- Adoxa moschatellina* desmeknopp (NT)
- Arnica montana* slättergubbe (NT)
- Blysmus compressus* plattsäv (NT)
- Blysmus rufus* rödsäv (NT)
- Botrychium lunaria* låsbräken (NT)
- Botrychium multifidum* höstlåsbräken (NT)
- Brassica rapa* ssp. *campestris* åkerkål (NT)
- Carex hostiana* ängsstarr (NT)
- Chepodium bonus-henricus* lungrot (NT)
- Corydalis cava* hålnunneört (NT)
- Crepis praemorsa* klasefibbla (NT)
- Fraxinus excelsior* ask (VU)
- Galeopsis ladanum* mjukdån (NT)
- Goodyera repens* knärot (NT)
- Hyoscyamus niger* bolmört (NT)
- Hypericum montanum* bergjohannesört (NT)
- Leontodon hispidus* sommarfibbla (NT)
- Serratula tinctoria* ängsskära (NT)
- Trifolium montanum* backklöver (NT)

Ulmus glabra alm (VU)

Viola persicifolia strandviol (NT)

Slättergubbe - Foto Margareta Edqvist.

Övriga taxa (småarter, underarter)

- Alchemilla plicata* trubbdaggkäpa (NT)
- Pulsatilla vulgaris* ssp. *vulgaris* backsippa (VU)
- Rubus allanderi* Allanders björnbär (NT)
- Spergula arvensis* ssp. *arvensis* sydspärgel (DD)
- Taraxacum fusciflorum* mörk ängsmaskros (EN)
- Taraxacum isthmicola* karelsk maskros (CR)
- Taraxacum lamprophyllum* stor ängsmaskros (EN)
- Taraxacum lepidum* hagsmaskros (EN)
- Taraxacum prionum* nabbmaskros (VU)
- Taraxacum retroversum* färmaskros (EN)

Desmeknopp - Foto *Margareta Edqvist*.

Taraxacum spiculatum spikmaskros (DD)

Thalictrum simplex ssp. *simplex* vanlig backruta (NT)

Viola rupestris ssp. *rupestris* sandviol (NT)

Ej längre rödlistade växter jämfört med 2005 års rödlista

Aphanes australis småfruktig jungfrukam (LC)

Digitaria ischaemum fingerhirs (LC)

Rubus glauciformis daggbjörnbär (LC)

Rubus hartmanii östgötabjörnbär (LC)

Sparganium erectum ssp. *neglectum* glansigelkn. (LC)

Taxus baccata idegran (LC)

Hotkategorier

De arter som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna Nationellt utdöd (RE), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU), Nära hotad (NT) eller Kunskapsbrist (DD) benämns rödlistade. De rödlistade arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns hotade. Arter som varit rödlistade

men som inte längre är det benämns Livskraftiga (LC). Rödlistningen görs enligt fastställda kriterier som förklaras kortfattat nedan. Mer information finns i den tryckta rödlistan (Gärdenfors 2010) och på ArtDatabankens hemsida www.artdata.slu.se. Apomiktiska småarter har inte tagits med i boken, men finns på hemsidan.

Därför har de nya arterna rödlistats. Många av de nya arterna på rödlistan är fortfarande relativt vanliga och har stor utbredning, men har minskat så kraftigt att de nu rödlistas enligt det så kallade A-kriteriet. De flesta hör hemma i odlingslandskapet och flera är välkända arter, till exempel slättergubbe, backsippa och sommarfibbla. Backsippan blev utsedd till årets växt av Svenska Botaniska Föreningen i år och många gamla lokaler har återinventerats. För-

hoppningsvis kan resultaten presenteras närmare i ett kommande nummer av *Parnassia*. Två typiska gårdsväxter är nya på rödlistan: Bolmört hade minskat kraftigt i Småland redan för några decennier sedan, vilket syns på utbredningskartan i Smålands flora (Edqvist & Karlsson 2007). Lungrot verkar däremot ha klarat sig bra i Småland, enligt Smålands flora, men det kanske börjar bli dags att följa upp de lokaler som hittades under inventeringen.

Tre skogsarter anses ha minskat tillräckligt mycket för att rödlistas. Knärot är fortfarande ganska vanlig i äldre barrskog, men missgynnas av modernt skogsbruk. Svenska Botaniska Föreningen har utsett den till årets växt 2011, så det är extra angeläget att rapportera alla lokaler man träffar på.

Desmeknopp växer i rika lövskogar, men också i brynmiljöer. Den är lätt att missa eftersom den vissnar bort ganska tidigt. Det finns inga uppgifter som visar på någon påtaglig minskning i Småland, men det finns anledning att rapportera alla lokaler man hittar. Hålnunneört verkar minska kraftigt i Skåne. De enda spontana förekomsterna i Småland, på Skäggenäshalvön norr om Kalmar, verkar dock klara sig bra än så länge.

Havsstrandsarten rödsäv anses ha minskat kraftigt i andra delar av landet, främst på grund av upphört strandbete. I Småland verkar det inte vara lika illa. Rödsäv finns fortfarande på många strandängar, både betade och obetade,

Rödsäv - Foto Tomas Burén.

och är ibland mycket riklig. På betade strandängar kan det vara lättast att hitta den på våren, innan axen blivit avbetade.

Alm och ask har drabbats så hårt av almsjukan respektive askskottsjukan att de nu klassas som sårbara. Kanske är askskottsjukan allra allvarligast, eftersom den även drabbar unga träd.

B-kriteriet används för arter med liten utbredning, i kombination med minskning, fragmenterad population eller kraftigt fluktuerande individantal. Endast en av de nya arterna har rödlistats på grund av detta. Det är den nyligen uppmärksammade arten Allanders björnbär, som i hela världen bara är

funnen i Kalmar och i östra Blekinge. För tillfället verkar den klara sig bra, så länge inte lokalerna förstörs eller röjs alltför kraftigt.

C-kriteriet används för arter med liten och minskande population. Karelsk maskros och stor ängsmaskros har rödlistats på grund av detta.

De fyra maskrosorna mörk ängsmaskros, hagmaskros, nabbmaskros och fårmaskros har rödlistats enligt D-kriteriet, som används när populationen är extremt liten eller när arten finns på väldigt få lokaler.

Spikmaskros och sydspärgel är så dåligt kända att de placerats i kategorin Kunskapsbrist (DD). Spikmaskros har inga kända aktuella fynd i Småland enligt Smålands flora. Sydspärgel skiljs från den vanligare underarten foderspärgel *Spergula arvensis* ssp. *sativa* genom de knottriga fröna. Titta på fröna (och pressa ett belägg om du inte är helt säker) nästa gång du hittar en spärgel, så hjälper du till att förbättra kunskapsläget.

Litteratur

- Edqvist, M. & Karlsson, T. (red.) 2007. *Smålands flora*. SBF-förlaget, Uppsala.
- Gärdenfors, U. (red.). 2010: *Rödlistade arter i Sverige 2010*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Tomas Burén, Adelgatan 11 A, 393 50
Kalmar.
E-post: tomas.buren@netatonce.net

Åke Widgren, Ronnebygatan 10, 371 32
Karlskrona.
E-post: cotula@gmail.com

Du behövs som Floraväktare!

Floraväktarna är ett ideellt nätverk av naturintresserade personer som bevakar våra hotade kärlväxter genom återkommande besök på deras växtplatser.

Alla som är intresserade av växter och vår natur kan bli Floraväktare och hjälpa till i arbetet med att bevara våra arter och blomsterrika miljöer. Visst vill du delta? Du och Din medverkan är viktig för vår flora. Våra hotade växter behöver all den hjälp som landets Floraväktare kan ge!

Läs mer på Svenska Botaniska Föreningens hemsida:

<http://www.sbf.c.se/>

Är du intresserad kontakta
Margareta Edqvist
margareta.edqvist@telia.com
0380-10629

Råd till författare

Parnassia utkommer 15 maj och 15 december. Artiklar och notiser bör skickas senast 15 april respektive 15 november för att komma med i ett visst häfte.

Det är enklast om du skickar texten med e-post och gärna skriven i Word. Men det går också utmärkt att skicka texten på papper (läs då korrekturet extra noga så att allt blir rätt avskrivet).

Skicka gärna med förslag till bilder - teckningar, kartor eller foton av växter, miljöer, personer. Digitala bilder fungerar smidigast. Digitala foton måste ha hög upplösning och helst vara i formaten .tif eller .jpg.

Välkommen med dina bidrag till *Parnassia*!

Redaktörer:

Tomas Burén, Adelgatan 11A, 393 50 Kalmar. Tel 0480 - 251 89.

E-post: tomas.buren@netatonce.net

Åke Widgren, Ronnebygatan 10, 371 32 Karlskrona. Tel 0455 – 31 17 41.

E-post: cotula@gmail.com

Nicklas Strömberg, Sågverksvägen 10, 570 84 Mörlunda. Tel 070 - 205 49 78

E-post: nicklas.stromberg@anthus.nu

Äldre nummer av *Parnassia* säljes

Äldre nummer av *Parnassia* (år 1992–2009) säljes för 15:-/styck. Hela sviten (36 häften) kostar 350:-. Av några nummer finns bara ett fåtal exemplar kvar. Om så behövs kommer de att nykopieras och kan då få ett något avvikande utförande.

Från år 1988–1991 (8 nummer) finns få nummer kvar och de säljes endast i hel svit för 100:-. Kostnader för porto och emballage tillkommer.

Beställ hos Allan Karlsson, tel. 0381–104 16.

E-post: Allan.Karlsson@adress.eksjo.com

---

www.smalandsflora.org

Sid 25

Föreningsnyheter

Sid 27

Tomas Burén - Årsmötet 2010 i Södra Ljunga

Sid 29

Jan-Erik Hederås - SBF:s botanikdagar i Småland 2010

Sid 34

Åke Rühling - Lång bockrot *Pimpinella peregrina*

Sid 36

Magnus Thorell - Bokarv i Östra Vätterbranterna

Sid 38

Stefan Kasselstrand - Bokarv återfunnen i Tjust efter 75 år

Sid 39

Barbro Otterstedt - Ängssvampsexkursion till Libbhults ängar

Sid 41

Maria Carlsson - Tre källor i norra Småland

Sid 45

Burén & Widgren - Småländska nyheter i rödlistan 2010